

Podmodul 3:

Pooblastilo za vložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe

A. Kdaj sodišča morajo ali so upravičena vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe?

- V skladu s členom 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljevanju: PDEU) lahko sodišča, ki se srečujejo z vprašanjem razlage ali veljavnosti prava Unije, vložijo predlog za sprejetje predhodne odločbe pri Sodišču Evropske unije (v nadaljevanju: Sodišče).
- Vendar je pojasnjeno, da je sodišče, „zoper odločitev katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva“, dolžno vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe pri Sodišču.
- Iz te določbe je mogoče sklepati, da je za sodišča zadnje stopnje vložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe obvezna, za druga sodišča pa je zgolj možna.
- Sodišča zadnje stopnje morajo vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe, ker so zadnja možnost, da se pri Sodišču vloži ta predlog v okviru postopka, v katerem se pojavi vprašanje razlage ali veljavnosti prava Unije.

B. Sodišča, zoper odločitev katerih po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva

- Katera sodišča so tista, „**zoper odločitev katerih ni pravnega sredstva**“?
 - Ta izraz vključuje hierarhično najvišja sodišča katerega koli sodnega sistema (npr. vrhovna sodišča, ustavna sodišča).
 - Poleg najvišjih sodišč sodnega sistema vključuje tudi nižja sodišča, zoper odločitev katerih v nekem postopku ni pravnih sredstev.
- Izraz „pravno sredstvo“ vključuje primere, v katerih je to, ali je pravno sredstvo/pritožba na voljo, odvisno od tega, ali višje sodišče pred odločitvijo o njem pravno sredstvo šteje za dopustno ([C-99/00, Lyckeskog](#)).
- Kljub temu je Sodišče pojasnilo, da mora sodišče zadnje stopnje, ko prejme predlog za dopustitev revizije, ki vključuje predlog za vložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe pri Sodišču, pri oceni predloga za dopustitev revizije upoštevati, ali je predlog za sprejetje predhodne odločbe potreben ([C-144/23, Kubera](#)).

B. Sodišča, zoper odločitev katerih po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva

Ali imajo sodišča zadnje stopnje diskrecijsko pravico, da odločijo, ali bodo vložila predlog za sprejetje predhodne odločbe?

- Sodišča, „zoper odločitev katerih ni pravnega sredstva“, lahko ne vložijo predloga za sprejetje predhodne odločbe, če je izpolnjen eden od naslednjih pogojev (t. i. test CILFIT):
 - vprašanje ni upoštevno;
 - Sodišče je že pojasnilo vprašanje o razlagi prava Unije (*acte éclairé*). Sodišče je navedlo, da kadar je „[s strani predložitvenega sodišča] postavljeno vprašanje vsebinsko enako vprašanju, ki je že bilo predmet predhodnega odločanja v podobnem primeru“, sodišče ni dolžno vložiti predloga za sprejetje predhodne odločbe;
 - druga možnost, da sodišče ne vloži predloga za sprejetje predhodne odločbe, je, da „pravilna uporaba prava Skupnosti (Unije) tako očitna, da ne dopušča nobenega razumnega dvoma“ (*acte clair*).

B. Sodišča, zoper odločitev katerih po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva

- V [zadevi C-283/81, Cilfit](#), je Sodišče določilo nekatera merila, ki jih morajo nacionalna sodišča upoštevati, da ugotovijo, ali gre za *acte clair*:
 - Prva zahteva je, da „mora biti nacionalno sodišče [...] prepričano, da je to enako očitno tudi za sodišča drugih držav članic in Sodišče“ (točka 16).
 - Da bi ugotovila, ali je „to enako očitno tudi za sodišča drugih držav članic“, morajo nacionalna sodišča upoštevati „značilnosti prava [Unije] in posebnih težav, ki jih pomeni njegova razlaga“.
 - Poleg tega morajo sodišča upoštevati različne uradne jezikovne različice pravnega besedila Unije, v zvezi s katerim je treba podati razlago.

B. Sodišča, zoper odločitev katerih po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva

- V zadnjih desetletjih je Sodišče v doktrino *acte clair* uvedlo nekaj manjših sprememb.
- V [združenih zadevah C-72/14 in C-197/14, X in van Dijk](#), je Sodišče pojasnilo, da lahko sodišče zadnje stopnje ugotovi, da gre za *acte clair*, tudi če je sodišče nižje stopnje pri Sodišču vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe o enaki pravni problematiki.
- V [zadevi C-160/14, Ferreira da Silva](#), je Sodišče ugotovilo, da obstoj nasprotujoče si sodne prakse na nacionalni ravni o enakem vprašanju prava Unije in pogoste težave pri razlagi tega pravnega vprašanja v različnih državah članicah kažejo, da ni *acte clair*.
- V [zadevi C-561/19, Consorzio](#), je Sodišče pojasnilo, da „nacionalno sodišče, ki odloča na zadnji stopnji, v zvezi s tem res ni dolžno preučiti vsake od jezikovnih različic zadevne določbe Unije“ (točka 44).

B. Sodišča, zoper odločitev katerih po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva

- Pogoji, ki jih morajo sodišča izpolniti, da ugotovijo, ali gre za *acte clair*, so za sodišča zelo težko izvedljivi.
- V [raziskovalni študiji](#), ki jo je o doktrini *acte clair* pripravil Generalni direktorat Sodišča Evropske unije za knjižnico, raziskave in dokumentacijo, je bilo ugotovljeno, da sodišča v Uniji redko izvajajo preizkus, ki ga je uvedlo Sodišče za ugotavljanje, ali gre za *acte clair*
- Kot je generalni pravobranilec Wahl navedel v [sklepnih predlogih](#) v združenih zadevah X in van Dijk, „bi to, da naletimo na ‚pravi‘ položaj *acte clair*, bilo enako verjetno, kot da najdemo iglo v senu“ (točka 62).
- Primer pred nizozemskim vrhovnim sodiščem ponuja redek primer sodišča, ki se opira na test Cilfit za ugotovitev, ali gre za *acte clair*, v zvezi z vprašanjem razlage določbe Uredbe o evropskem nalogu za zaščito zamrznitev bančnih računov (v nadaljevanju: Uredba št. 655/2014).
- Posvetovalo se je z drugimi vrhovnimi sodišči Unije prek mreže predsednikov vrhovnih sodišč Evropske unije.
- Prav tako je opravilo jezikovno primerjavo sporne določbe Uredbe št. 655/2014.

C. Posledice nevložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- Kaj se lahko zgodi, če sodišče, ki mora vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe, tega ne stori?
- V pravu Unije sta predvideni dve možni posledici:
 - Evropska komisija lahko proti državi članici sodišča, ki ni vložilo predloga za sprejetje predhodne odločbe, sproži postopek za ugotavljanje kršitev.
 - Država članica sodišča, ki ni vložilo predloga za sprejetje predhodne odločbe, je lahko spoznana za odgovorno in odgovarja za škodo, ki je posamezniku nastala, ker ni bil vložen predlog za sprejetje predhodne odločbe.

I. Postopek za ugotavljanje kršitev

- V skladu s členom 258 PDEU „[č]e Komisija meni, da katera od držav članic ni izpolnila neke obveznosti iz Pogodb, poda o zadevi obrazloženo mnenje, potem ko je tej državi omogočila, da predloži svoje pripombe“.
- Če država članica „ne ravna v skladu z mnenjem v roku, ki ga določi Komisija, lahko slednja zadevo predloži Sodišču Evropske unije“.
- Če Sodišče ugotovi, da je država članica kršila pravo Unije, in država članica te kršitve prava Unije ne odpravi, lahko Komisija zadevo ponovno predloži Sodišču. V tej fazi bo Sodišče državi članici naložilo denarno kazen .
- V zadevi [C-416/17, Komisija/Francija](#), je Sodišče ugotovilo, da francoski državni svet pri Sodišču ni vložil predloga za sprejetje predhodne odločbe in da je Francija s tem kršila pravo Unije.

II. Odgovornost države članice

- Sodišče je ugotovilo, da „so države članice dolžne nadomestiti škodo, povzročeno posameznikom s kršitvijo prava Skupnosti, ker so za to odgovorne“ ([združeni zadevi C-6/90 in C-9/90, Francovich](#), točka 37).
- To je tako imenovano načelo Unije o odgovornosti države članice.
- Države članice so lahko spoznane za odgovorne tudi za škodo, ki jo je posameznik utrpel, ker pri Sodišču ni bil vložen predlog za sprejetje predhodne odločbe.
- To je Sodišče ugotovilo v zadevi [C-224/01, Köbler](#).
- Vendar je prag za to, da se ugotovi odgovornost, precej visok:
 - med tem, da ni bil vložen predlog za sprejetje predhodne odločbe, in škodo, ki jo je utrpel posameznik, mora obstajati vzročna zveza;
 - obstajati mora očitna in resna kršitev obveznosti vložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe.

D. Kršitev člena 6 EKČP

- S členom 6(1) Evropske konvencije o človekovih pravicah (v nadaljevanju: EKČP) je zahtevano, da domača sodišča obrazložijo svoje odločbe.
- Evropsko sodišče za človekove pravice (v nadaljevanju: ESČP) je večkrat poudarilo, da kadar sodišče, ki mora vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe, odloči, da tega ne bo storilo, ne da bi odločitev obrazložilo, to pomeni kršitev člena 6(1) EKČP:
 - [Ullens de Schooten in Rezabek proti Belgiji](#) [pritožba št. 3989/07];
 - [Dhahbi proti Italiji](#) [pritožba št. 17120/09];
 - [Vergauwen in drugi proti Belgiji](#) [pritožba št. 4832/04];
 - [Georgiou proti Grčiji](#) [pritožba št. 57478/18].
- Če torej ena od strank v sporu zaprosi sodišče zadnje stopnje, naj vloži predlog za sprejetje predhodne odločbe pri Sodišču, to sodišče tega ni dolžno storiti, vendar mora stranki obrazložiti razloge za nevložitev.

E. Zaščita predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi nacionalnega ustavnega prava

- V nekaterih državah članicah so ustavna sodišča odločila, da postopek predhodnega odločanja uživa določeno zaščito v okviru nacionalnih ustavnih sistemov.
- **Nemčija:** če sodišče zadnje stopnje ne vloži predloga za sprejetje predhodne odločbe, kadar bi to moralo, lahko pomeni kršitev pravice do zakonitega sodnika, ki jo varuje člen 101 nemške ustave.
- **Avstrija:** če sodišče zadnje stopnje ne vloži predloga za sprejetje predhodne odločbe, kadar bi to moralo, lahko pomeni kršitev pravice do zakonitega sodnika, zavarovane s členom 83(2) avstrijske ustave.
- **Španija:** če sodišče zadnje stopnje ne vloži predloga za sprejetje predhodne odločbe, kadar bi to moralo, lahko pomeni kršitev pravice do učinkovitega sodnega varstva, zagotovljene v členu 24 španske ustave.

REPUBLIC OF SLOVENIA
GOV.SI

Abogacia
Española
CONSEJO GENERAL

National Courts
Administration
Finland

IN COOPERATION WITH

FACULTY OF LAW,
ECONOMICS
AND FINANCE

Vsebina te publikacije predstavlja stališča avtorja in je njegova izključna odgovornost. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za morebitno uporabo informacij, ki jih vsebuje.

Financira
Evropska unija